

IGAZGATÓSÁGI GYŰLÉS

Irta: ERNST OTTWALT

— A felügyelőbizottság megbízásából ízé a lefolyt üzleti év üzleti jelentése ízé, egészében nem kedvezőtlen. A mérleg és egyéb az urak előtt nagyjából egészen ismert s csak megjegyzésekről lehet még szó ízé...

Szükséges talán, hogy Mallarme vezérigazgató jó szónok legyen? Egyáltalán nem. Szónoki fogásokra sohasem volt szüksége támaszkodni. A szénája mindig jól állt. Hisz mindig a billigeni Motorművek, R. T. volt az, amely vezérigazgatója mögött emelkedett sullyal és nyomaték-kal. Dadogva, nyekeregve, itt-ott fél mondatokat benyelve tette meg Mallarme vezérigazgató a lefolyt üzleti év üzleti jelentését. A husz ur, aki a társaság tanácskozótermében az igazgatósági gyűlésre eljött, nem is fektet súlyt az ilyen külső formákra. „Mi, mint üzletemberek“.

Még csak némi figyelmet sem törekednek mimelni. Dahlmann bankár, a felügyelőbizottság elnöke finom, keskeny aggastyán fejét lehajtva szorgalmasan jegyez. Mindenki tudja azonban, hogy ez csak látszat, mert valójában Dahlmann szakadatlanul női ülepek konturjait rajzolja a szép, fehér fogalmazványpapírra, ami előtte fekszik. Egyszer keskenyebbet mélyen behúzott gödröcskével, másszor kövérebbet kiugró domborulattal. De mindig ülepeket.

Jäger tanár egész zavartalanul alszik. Solmssen technikai igazgató négyzögű koponyáját mélyen a vállai közé huzva egyik kezével a nadrágja zsebében játszik. Katt-katt, pattog a revolver biztosító zárja. Olykor-olykor Solmssen hevesen összerezzen, amikor a folyosóról gyanus nesz hall:

— Rézszesedési kontó, ízé, természetesen csak a lehetőség szerint leüjtve a rézszesedéseket ízé...

Dr. Popitz — istenemre látszik rajta zsidó nagymamája — feltűnően sok ásványvizet iszik. A mellékasztalnál Frederichs, igazgatósági titkár unatkozik. Egy halk kopogásra most felemelkedik, recsegve tolja hátra a székét s a nesz elintézésére kétszeresen óvatosan, hosszú lépétekkel az ajtóhoz megy. Kinyitja. Suitogás. Mallarme félbeszakítja.

— Ízé, mi történt már megint? — Frederichs meghajol.

— Csak a portás, vezérigazgató ur.

— A portás!? Kitűnő. Jöjjön be a portás!

Frederichs int kifele s a tanácskozási terembe lép Kruse portás. Öreg ember, kék uniformisban.

— Mi az, Kruse?

— Csak azt akarom — kezdi Kruse, de tévesen vett lélekzetet, krákok, kiejti kezéből a sapkáját. Ezután összeszedi magát, összevágja a sarkait s a sima jelentés hangján mondja: — Vezérigazgató ur, a munkások!

1927-ben a tanácskozóterem berendezése 137 ezer márkába került, bizony! Még sokkal többbe kerül, ha a fehér japán marhabőrrel bevont székeket nem egy árverésen veszik, félig ajándékba. Egyedül a bordó-vörös, másfél ujj vastag, kézzel szőtt szőnyeg belekerül...

— A munkások? Mi van a munkásokkal?

Kruse még egyszer összezsapja a sarkait: — A munkások valamennyien összegyűltek az udvaron és az urakat itt mind le akarják tartóztatni, mondják.

— És még mit?

— Ez minden vezérigazgató úr.

Mallarme a papírlapot, amit leejtett a kezéből, ismét szorosan rövidlátó szemei elé tartja. — Jó, mehet, Kruse. — Az ajtó diszkrétén becsapódik. — Tehát menjünk tovább, izé, kérem igazságügyi tanácsos úr legyen olyan jó ezután közelebből összehasonlítani izé...

A husz uron bizonyos nyugtalanság lett urrá. A hangzavarban, amely lassan hangos beszélgetéssé dagad, Mallarme hangja emmerül. Dr. Popitz felemelkedik és zavartalanul fel-alá jár a teremben, szakadatlanul maga elé mormolva: — csinos történet! Mondhatom csinos történet! Tényleg csinos történet...

Dahlmann bankár bizonytalanul az ezüst csengő után nyul, amely tulajdonképpen csak a dász kedvéért áll előtte: — Uraim, ha szabad kérem...

Mallarme határozatlanul mosolyog. A szempillantás rövidségű csendben ünnepélyesen hangzik fel Dr. Popitz szava: — De hisz akkor tényleg minden önkény lehetséges! — Az utolsó hat hétben Dr. Popitz mindannyiszor megragadta az alkalmat ennek az alapvető szentenciának a kijelentésére, valahányszor az általános hozzájárulásról biztos volt.

A husz ur aggodalmas fejtárgatása felbátorította, hogy kapcsolatban ezzel további szentenciát jelentsen ki, amely hasonlóképp már szintén nem eredeti, miután már többször kijelentette: — Ha az ember alaposan meggondolja, úgy ez tulajdonképpen kiáltó igazságtalanság.

Mallarme megnyugtató kézmozdulatokat tesz: — Nem eszik a levest olyan forróan uraim, mint ahogy megfőzik. Gondolom, tényleg mehetünk tovább. Számomra egyáltalán nem meglepetés ez a hír, a megfelelő rendszabályokat már megtettem és az elnökség...

— Az elnökséget letartóztatják! Agyonverik! Koncentrációs táborba viszik! — Kiabál Dr. Popitz kíméletlenül. — A maga emberei, Mallarme! A maga emberei! Tiszta bolsevizmus!

Pár ur feláll és a magas ablakokhoz lép, mintha valami látnivaló volna. Az ucca azonban csendes és békés, csak két kékköpenyes segédrendőr cirkál le-föl. Az üzem munkássága az udvaron gyülekezett és innen nem látható.

Dahlmann bankár most tényleg csenget a csengővel: — Kérem, uraim foglaljanak helyet. Azt hiszem van bizonyos jogunk Mallarme urat megkérdezni, hogy milyen természetűek azok a rendszabályok, amiket az ülés védelmére tett?

Mallarme könnyedén meghajol: — Egész bizonyos. Én már tegnap érintkezésbe léptem a tartományi parancsnoksággal és Leichert polgármester ur volt szíves vállalkozni arra, hogy az üzem munkásaival tárgyaljon. Leichert ur tekintélye, aki évek óta vezető a körzetet, kétségen kívül áll. Leichert ur máris az üzem területén van és nyomást gyakorol az üzemi sejtvezetőségre. Tényleg nincs semmi ok az aggodalomra, uraim.

— Nem folytatom tovább! — Kiabál Dr. Popitz és már az ajtónál áll. — Semmi kedvem a gazdaság csataterén meghalni. Formálisan kijelentem, hogy nem veszek részt tovább a tárgyaláson. Jó napot, uraim...

Dr. Popitz gyorsan hagyja el a termet's útközben még vadul papírokat gyömöszöl az aktatáskájába. A lépcsőház hátsó ablakán felát az udvarra. Az asztalosműhely és a szerelőcsarnok közti tér fekete az emberektől. A csukott ablakon keresztül kivehetetlen mormolás hallatszik, amit olykor éles vezényszó-hang kiabál túl. Dr. Popitz különös hidegséget érez a hátán felfele kúszni. A munkások! „Vezérigazgató ar, a munkások!” Mintha mindez semmi sem volna! Minden önkény

lehetséges bolond fickó ez a Mallarme de azt nem folytatom tovább amint mondtam csinos történet...

A lépcső alján, pár méterre csupán a megmentő kijáratról Dr. Popitz útját egy hatalmas SA. ember állja el. Dr. Popitz büntudattal néz rá. Sápadt ajkáról csak nehezen jön a szó: — Kérem? Ki szeretnék itt t. i. menni.

Az SA. ember szolgálati magatartást ölt: — Senkiséem hagyhatja el az épületet. Ez az üzemi sejtvezetőség parancsa.

A hátsó bejárat olykor félig kinyitló aijtáján keresztül vad hangzavar tör be. Fülkéjéből az öreg Kruse portás, aki alázatos köszöntésére az urnak sapkáját már levette, ezt a jelenetet úgy nézi, mint valami világösszeomlást. „Magatartás!” — gondolja Popitz. — Az üzemi sejtvezetőség parancsa? — mondja. — Az természetesen más. Magától értetődik. Jó. Az üzemi sejtvezetőség parancsa. Na aztán, Udv Hitler addig! — és lassan megindul a lépcsőn felfele...

— Néptársak és néptársnők, az első hatalmas rohamban a nemzeti szocialista forradalom leterítette a rendszert. Néptársak és néptársnők, a német munkásság, amit elnyomtak, kinevettek, kigunyoltak s másodrangú embereké degradáltak, a Vezér akaratából most a nemzet alapja s ezzel a népesség alapja lett. Ez az állam, néptársaim a ti államotok! Ezek a gyárak a ti gyáraitok...

— Mallarme!

— Soimssen!

— Winkler!

Leichert körzetvezető leveszi a sapkáját és letörli az izzadságot homlokáról. Egyszerűbben gondolta a billigeni Motormű R. T. felhevült munkásainak észretérítését. Nehéz munka lesz, de majd csak meg lesz. Ezeket az örült terveket meg kell akadályozni. Minden körülmények közt! Elintézett emberek, ha nem sikerül. Erősen előálló szemével nyugtalanul mustrálja Leichert a munkások tömegét. Nagyon sok köztük az SA. ember, egyik másik arcot felismeri, valamennyi régi ki próbált bajtárs. Istenem mi állt ezekbe az emberekbe!

— Néptársak és néptársnők, ismerem nélkülözeseiteket és gondjaitokat. Hét évig álltuk egymás mellett a kemény harcot a hatalomért, hét évig még a halál pillanatában is megőriztük a fegyelmet. A hatalmat csak azért tudtuk kicsikarni, mert cselekvésünk s ezzel életünk legfőbb törvénye a mi mindenek fölött szeretett Vezérünk akaratá volt. A nemzeti-szocialista forradalom a világtörténet minden forradalma közül a legfegyelmesebb, a legtervszerűbb, a legmegfontoltabb...

(Igy. Még egy pillanat. S megint meg van mindjárt. Miféle közbekiáltások ezek? Nem értem. Nyugalom, nyugalom. Csak nem elveszteni a nyugalmat. Ha elcsiphetném hátuk azt a kiabálót!)

— Letartóztatni! Le Mallarmevál!

— Le vele! Le vele!

Leichert elsápad és kivörösödik. A kétezer munkás háborgó kiáltásából fenyegető emlékek emelkednek föl. Nemzeti-szocialisták, néptársak ezek? Nem ugyanazok az emberek ezek, akik 1919-ben puskával és karabéllyal a városházát megrohmozták? Leichert az erőltetett hallgatódzásban elvonja az arcát.

— Mameluk! Bérene!

Igen, most már nem kétséges. Most valami döntő dolognak kell történni.

— Néptársak és néptársnők, most megegyeszer kérem az üzemi sejtvezetőség minden tagját, hogy rövid megbeszélésre lépjenek ki. Őt

perc múlva tudni fogjuk, hogy a billigeni Motorműnél előfordul szabálytalanságok megszüntetésére és megbüntetésére mi történjék.

A legelső sorokból pár férfi kivál. Egy fiatalabb alkalmazott és három munkás, uniformisban. Leichert röviden int nekik. Az igazgatóság épület földszintjén van a kötözőhelyiség. Az ajtaja nyitva. — Mind az öten belépnek. Az ablakok tejüvegből készültek, úgy, hogy az udvarra nem látni ki.

Leichert kihuzza magát s rekedt hangon ordít rá a munkások képviselőire. — Micsoda istenverte disznóság ez, mi!? Mindannyian megbolondultatok!? Ha nincs a kezetekben a munkásság, le leszteket váltva, értitek? Micsoda idióta ültette a fejetekbe, hogy a felügyelőbizottság ügyeivel nektek kell törődni? Hogy az ilyen disznóság 1926-ban vagy 1927-ben megtörtént, az fenét tartozik rátok! Megérbítek? A fenét!

A körzetvezető öklével a kötöző asztalát veri, hogy pár pohár csőrögve a padlóra hull. A négy ember határozatlanul néz egymásra. Leichert az egyik székre esik s dühödt lábmozdulattal rugja félre az üvegdarabokat. Pillanatnyi kényelmetlen hallgatás.

— Tehát, kérem a választ. A kezetekben van-e a munkásság vagy sem? — Roschkowski raktáros, az üzemtanács elnöke, fiatal katonás magatartású férfi, a vállait vonogatja: — A munkásság száz százalékra az NSBO-ban van.

Leichert legyint. — Tehát nincs! Természetesen ti minden kiabáló kommunisztát felvettetek az NSBO-ba és most csodálkoztok...

— Leichert néptárs, maga mondotta nekünk...

— Igen, igen, Roschkowski, ez igaz. De az isten szerelmére, hogy kerülünk ki ebből a kutyaszoritóból? Hát adjatok már hangot! Teljesen kizárt dolog, hogy a felügyelőbizottságot letartóztassák. Ez törvénytelen eljárás, amivel utasításaim értelmében szembe kell helyezkednem. A munkásságot azonban mégsem kergethetem szét az SA-val és a rendőrséggel. Mi? Roschkowski, Wittholz, Giese, — hát mondjátok már valamit!

Giese lakatos, ravaszképű, kövér ember rőfögő hangon döfi ki: — Na igen... akkor hát ki kell egyezni. Azt hiszem, hogy ha csak az elnökséget tartóztatjuk le, az emberek ki lesznek elégítve.

Wittholz szerelő izgatottan int! — Természetesen. Letartóztatjuk Mallarmet, Solmssent, Winklent és a dolog el van intézve.

Leichert körzetvezető hallgat: — Garantáltok ennyit nekem? Feltevé, hogy a három ur beleegyezik, belemehetek én is. Az istenfáját, Mallarme benne van az ipari birodalmi szövetség vezetőségében. Pizok egy ügy! Istenem, istenem!

Giese üzemtanácsos energikusan előrefurakodik: — Tehát javaslat békülékenységre: én kimegyek és beszélek a munkásokkal. A követelések fenntartva, a pártvezetőség mögöttem. De fegyvem, az elnökség letartóztatása elrendelve, Leichert körzetvezető hajtja végre...

— Nem megy! Ha Mallarme nem ért egyet, nem megy!

— Akkor hát nézze, hogy Mallarme egyetértsen.

A körzetvezető felemelkedik: — Tehát rajta! Giese maga csak arról beszél, hogy a körzetvezetőség az elnökség letartóztatását fontossá teszi, hogy az üzemi sejtvezetőség fenntartja a követeléseit, hogy a dolog a következő tíz percben eldőlj. Vissza tudja tartani ennyi ideig az embereket?

Hallgatás. Azután félig igenlő vállvonogatás.

Leichert, polgármester és körzetvezető a népcsón felmegy a tanácskozóterembe. Miután halk kopogtatásra kinyílik az ajtó Leichert

egy pillanatra megütközve megáll. Az ovális alakú asztal egyik keskenyebb vége előtt áll Mallarme vezérigazgató s dadogva és nyekeregve itt-ott félmondatokat egyszerűen benyelve olvas a szorosán szemel előtt tartott papírról. Dahlmann bankár finom keskeny aggastyán fejét lehajtva szorgalmasan jegyez.

— ... Izé, hála a nemzeti kormány előrelátó gazdaságpolitikájának izé, a legközelebbi üzleti év kilátásai a lehető legkedvezőbbek. Igen izé, polgármester ur.

Valami van Mallarme magatartásában, ami arra készíti a polgármestert, hogy bal kezével sapkája szélét érintse, mintha valami előljáró, csoportvezető, a politikai osztály törzskari főnöke, avagy épenséggel maga a Vezér előtt állna.

— Tárgyaltam a munkásokkal. Fenntartják követelésüket...

Mallarme félbeszakítja a polgármestert: — Ugy, tehát nem ért el semmit? — kérdezi kellemetlen hangon. — Kért már rendőrséget, avagy én kérjek?

Leichert ideges: — De nem, vezérigazgató úr. Én már elértem valamit. A munkások már egyáltalán nem követelik, hogy a felügyelőbizottságot letartóztassák. Egyáltalán nem. Ezt természetesen kibeszéltem az emberek fejéből. Már megelégszenek az elnökség letartóztatásával.

Dr. Popitz, aki figyelmesen hallgatott, bólint a fejével: — Teljesen lojális követelés. — S egy kézmozdulattal, amely helyeslést vár, fordul a szomszédaihoz.

— Marhaság! — morog Mallarme. — Solmssen ur, Winkler ur, szabad egy pillanatra...

Solmssen, technikai igazgató és Winkler, személyzeti főnök a terem egyik sarkába követik Mallarmet, Leichert, aki nem tudja, hogy a jelenléte kívánatos-e, határozatlanul húzódik utánuk. Mallarme magához inti: — Tehát, polgármester úr ez egyáltalán nem jöhet tekintetbe. Természetesen maga nem tudhatja, de az én letartóztatásom egyértelmű a Vezér elleni bizalmatlansági nyilatkozattal, remélem ezzel maga tisztában van? Nem? Na hát akkor megmondom magának. Az automobil ipar feladatai, amit én egy hosszabb beszélgetésben, magával a Vezérrel... Tehát teljesen ki van zárva!

Solmssen bizalmatlanul hallgat, Winkler igazgató, alacsony termet, ápolt vörösbarna hegyes szakállal idegesen köhéscel.

— Vezérigazgató úr, kezeséget vállalom azért, hogy az urak legkésőbb két óra leforgása alatt ismét szabadlára kerülnek. — mondja Leichert kérően.

— És az én tekintélyem? Hogyan? Annyit csak kell, hogy értsen a vezérelv lényegéből, hogy ezt belássa. A személyemet illetőleg kifejezetten a tudomására hozom, semmiféle, érti, semmiféle tárgyalásokba nem bocsájtkozom. Megkövetelem Öntől, polgármester úr, mint az NSDAP körzeti vezetőjétől s az államhatalom hivatott képviselőjétől a gazdaság megvédését minden bűnös beavatkozás ellen. Megértette?

Leichert polgármesternek az a bizonytalan érzése, mintha a vezérigazgató hangja némi ellentmondásban állna a tényleges helyzettel. Kint az udvaron lármáznak a munkások. — Az én feladataimról az előljáróim oktatnak ki s nem ön, vezérigazgató úr! — válaszolja határozottan.

Mallarme megfordul és menni készül. — Jól van, akkor kérjen rendőrséget. Írtesse ki a gyárudvart és garantálja az ülés zavartalan lefolyását. Nekem így is jó.

Kint lármáznak a munkások. Rendőrség nemzeti-szocialista mun-

kások ellen! Beavatkozás a gazdaságba! Vállalkozói kezdeményezés! A munkáspárt képviselője kinyújtja a karját, mintha visszaakarná tartani a vezérigazgatót: — Hát tegyen akkor valami javaslatot. . .

A vezérigazgató megáll: — De hiszen már megmondtam magának, én nem hagyom önként letartóztatni magam. Winkler urnak sürgős dolga van a megrendelés beszerzésénél, szükségünk van rá. Solmssen igazgató ur... — Mallarme hirtelen félbeszakítja magát és hallgat. Winkler idegesen köhécsel. Solmssen négyszögletes koponyáját mélyebben a vállai közé húzza és elkeseredetten néz a vezérigazgatóra. Egyik kezével a nadrágzsebében játszik.

Az ellenséges hüvösséggel teli teremben Solmssen igazgató váratlanul egészen egyedül áll. Winkler észrevehetetlenül egy kis lépéssel odébb lép mellette. Leichert polgármester előreugró szeméit kihívóan Solmssenre függeszti. Mallarme szeretettel és kérdően néz reá. Solmssen hallgat.

— Igen, mi volna Solmssen úr? — határozza el magát a vezérigazgató a kérdésre.

— Ha legalább ön le hagyja magát tartóztatni, akkor azt hiszem, lecsillapíthatók a munkások, ezért mint az NSDAP körzeti vezetője kezeskedem.

Solmssen hallgat. Technikai igazgatója a billigeni Motormű R. T.-nak, 2100 márka havi jövedelemmel és tantíemmel. Idősebb diplomás mérnök. Kiméretlenül éles racionalizálási szakember, akét a munkások évek óta gyűlölnék. Jó képzett, állástalan, éhező diplomás mérnök rakásszám kapható. A vajaskenyeret meg lehet keresni. . .

— Tehát mi van, kedves Solmssen?

Mi lesz a tekintélyemmel az üzemben, ha egyszer letartóztatnak? — kérdi leszállásban.

Mallarme érdeklődéssel nézi a festett ablaktáblákat. — Na igen természetesen egy ilyen dolog. . . — motyogja unottan.

Garantálom személyi biztonságát és azt, hogy még ma szabadlábra helyezik. — mondja Leichert gavallérosan.

Winkler igazgató energikusan köhécsel: — A társaság érdeke, kedves Solmssen úr. . .

Solmssen segítség után néz körül, tekintetét azonban a husz úr csupán tárgyilagos érdeklődéssel fogadja. . .

S kint az udvaron lármáznak a munkások. . .

Mallarme ütemesen kopog a lábával a szőnyegen: — Az ön szerződése 1936-ig tart. Teljesen magától értődik — szavamra mondom, hisz az urak tanuim — izé, természetesen teljesen kifizetjük.

Solmssen némán néz maga elé a földre. Milyen egyszerűen megy mindez! — Csak 52 éves vagyok — mondja halk könnyörgéssel és maga is érzi, hogy milyen értelmetlenek ezek a szavak.

A nemzeti forradalom nem ötórai tea, — ki is mondta ezt? Mikor mondta? És ahol gyalulnak, ott hull a forgács. . .

— Hogy ez megint mennyi pénzünkbe kerül! — fordul megbotránkozva Mallarme a körzetvezető felé. — Na lássa, megint, hova vezet, ha nincsenek az emberek a kezében. Persze nyugdíj jogosultsága is van még, kedves Solmssen, nem igaz? Na lássa!

Leichert polgármester és körzetvezető, aki az utolsó pillanatban már felkészült a fenhéjázó magatartás felöltésére, egyszerre kicsi lesz és zavart: — Akkor hát felhívhatom telefonon tüstént a zászlóalj parancsnokságot, vezérigazgató úr? Én is önnel megyek természetesen. Szavatolok a személyi biztonságáért, magától értődik. . .

Mallarme kezét nyújt Solmssen igazgatónak: — Akkor tehát teie-

fonálunk? Igen? Talán ma este én magam megyek át magáért. Leichert úr, természetesen a zászlóalj védelmébe veszi Solmssen úr villáját is.

— Magától értetődik! A szavamat adom. . .

— Na akkor a viszontlátásra, kedves Solmssen. Nagyon sajnálom, de maga is beláthatja. . .

— Néptársak és néptársnők! Az osztálygyűlölet és a rendi önhittség elleni harc áll a mi zászlónkon. Az ökö! és a homlok német munkásának meglehet az a megnyugtató tudata, hogy az új állam vezetősége nem ismer rendi különbségeket! Végérvényesen elmúltak azok az idők, amikor a tőkésék büntetlenül üzhették piszkos üzleteiket a nép vagyonaival. Vaskefével súroljuk ki a múlt piszkát. . .

— Üdv! Üdv! Üdv!

— A legelsősorban Roschkowski raktáros áll és kiabál, hogy a képe vörösen kitagad. Vidáman és bátorítóan néz fel Leichert körzetvezetőre. Már egyre többen kiabálnak. . .

— A nemzeti-szocialista forradalom még a tanácskozótermek ajtaja előtt sem áll meg. A munkásságnak nemcsak joga, hanem a kötelessége is a szabálytalanságokat üldözni. A párt hálás nektek, hogy az újjaókat könyörtelenül rátettétek a német gazdaság testének gennyező sebére. Az a gennyes seb, aminek a neve billigeni Motormű R. T. . .

— Üdv! Üdv! Üdv!

— Az igazgatósági gyűlést feloszlattuk!

— Üdv! Ezentul már nem oszthat szét nyereségeket anélkül, hogy a munkásságnak ne legyen egy fontos szava. Néptársak és néptársnők, ez az állam a ti államotok s ezek a gyárak a ti gyáraitok! Soha többé nem engedi meg a német munkásság, hogy nyúzzák! Ezért. . .

— Üdv! Brávó!

— Ezért marad mindig a jelszavunk: „Ellenük és mellettünk!” A munkásság követeléseit teljesíttek.

— Üdv! Üdv! Üdv!

Roschkowski raktárosnak már nem is kell velük kiabálnia: a tetőzés az ő fáradozása nélkül is elég nagy. Karrierjét sikerült megmenteni, hisz most már csak látja a körzetvezető, hogy az üzemi sejtvezetőség erősen kézben tartja a munkásokat.

— Solmssen üzemi igazgató, ez a vállalkozó típus, amilyennek nem szabad lenni, az irányadó körök vizsgálata szerint az, akinek a főbúne az 1927. évi meghamisított mérleg, a főbúne az a brutális racionalizálási rendszabály, amely a kollegák százait dobta az uccára. Solmssen üzemi igazgató védőőrizetbe kerül. . .

Leichert körzetvezető letörli az izzadságot homlokáról. Na végre! Int Giese lakatosnak. Ez megérti és teli torokkal elkezd énekelni: :

*A zászlót fel! A sorok mind előre!
Vonul az SA, nyugton, biztosan.
Bajtársak! vörösek, reakciók mind lelőve.
Sorainkban a szellem velünk van. . .*

Leichert jobbkarját üdvözlésre emeli. Így, most megint meg vagytok, Roschkowskit kieseréljük. Hanyag dög. Az NSBO körzeti vezetősége majd rendet teremt. Azonnal kell a zászlóalj parancsnoksággal beszélnem. Holnap a gyárban vörös rópcédulák után kell kutanni s legalább tíz embert kell letartóztatni, hogy a banda lássa, ki az ur a házban.

A munkásság eloszlik az egyes műhelyekbe. Vitatkozó csoportok bukkannak föl és ugranak szét abban a pillanatban, amikor egyenruhát

viselő munkás közeledik a csoporthoz.

— Ti magatoknak is be kell vallanotok, hogy ilyesmi azelőtt nem történt, hisz a ti reformistáitok inkább a nadrágba csináltak minthogy egy igazgatót letartóztatassanak... Hogy mit segítettünk ezzel? Gondold csak meg, presztizs!... Természetesen Mallarme marad, de ez egy ügyes szakember. Hogy a gyár a munkásoké legyen? Ember, kinek lesz akkor szava? Hisz akkor az egész kocsi megáll... Természetesen ez még nem szocializmus, de mi mégis utban vagyunk afelé... Várjátok csak be...

Az autót, ami Solmssen üzemigazgatót elszállítja, SS emberek szállották meg. A koci hátulso ülésén ül Solmssen, mélyen behuzva a fejét, összecusokott ajakkal. Mellette Leichert polgármester, Kruse portás kezét tanácstalanul közelíti sapkája felé: nem tudja, hogy szabad-e még üdvözölnie az igazgatót.

A felügyelőbizottság tagjai zavartan ácsorognak a lépcsőházban. Mallarme már rég visszavonult az irodájába.

Dr. Popitz érdeklődve néz a tovarobogó autó után. Azután megcsóválja a fejét és olyan hangon, mintha épp most sikerült volna valami meglepő felfedezést tennie: — Ha meggondolja az ember, ez tulajdonképpen mégis kiáltó igazságtalanság...

Az urak közül azonban senki sem hallgat oda.

Pontosan két órával később Mallarmenál cseng a telefon: Leichert polgármester közli, hogy Solmssen igazgatót épp most bocsájtották el az őrizetből s az esti gyorsal hosszabb szabadságra megy.

— Jól van, polgármester úr, rögtön diktálok a jelentést a birodalmi szövetséghez. Azon lesznek, hogy minél messzebb menően fedezzem önt. — Természetesen megteszek minden lehetőséget... De hallgasson csak ide: ez azonban ma tényleg a legutolsó eset, hogy erről az ostoba mérleghistóriáról hallok! Értjük egymás, ugye?... Igen, bizonyítsa be nekem, hogy az emberek a kezében vannak. Ez a maga feladata. Igenis! Roschkowskít leváltatja? Jó. Akkor hát Üdv Hitler, polgármester úr.

A NŐ TERMÉSZETES FELSZABADÍTÁSÁHOZ

(A születés-szabályozás természetes módszere)

Irta: DOKTOR SÁNDOR (Nagykanizsa)

A születés szabályozásának új, természetes módját ajánlják olyan komoly oldalról, hogy nem lehet mellette hallgatással elmenni, annál kevésbé, mert nagy gyakorlati fontossága mellett egész sor igen érdekes elméleti kérdés is kapcsolódik hozzá. Ez nem is lehet máskép. Hisz ha „természetes“ módszert ajánl valaki valamely célra, ennek a természet újabb és helyesebb megismerésén kell alapulnia. S tényleg így van a jelen esetben is.

Maga a főkérdés, a születés szabályozása, egyre égetőbb problémája lett az elszaporodott civilizált emberiségnek. Több mint száz éve már, hogy modern formában a társadalmi fejlődés napirendre tűzte s azóta hiába minden vallás-erkölcsi prédikálás, hiába a nacionalista-militarista ellenpropaganda, sőt hivatalos nyomás és üldözés, a kérdés nemhogy lekerült volna a napirendről, ellenkezőleg egyre aktuálisabb lesz és megoldás felé tör. A háború utáni gazdasági válság még aktuálisabbá tette. S gazdasági okokon kívül a nő egészségének jobb védelme